

SOSYAL MEDYA VE EĞİTİM ETKİLEŞİMİ***INTERACTION OF SOCIAL MEDIA AND EDUCATION***Mehmet Fatih ÖZTÜRK****Mustafa TALAS******Özet:**

20. yüzyılın sonuna doğru internetin ortaya çıkmasıyla birlikte enformasyon teknolojilerinde yaşanan gelişmeler iletişim biçimlerinde ve günlük yaşantıda pek çok değişikliğe neden olmuştur. İnsan ilişkilerinde yüz yüze iletişimin yerini teknolojik araçlarla yapılan iletişim şekilleri almaya başlamıştır. Sanal ortamdaki bu yeni iletişim biçimlerinin merkezinde ise sosyal medya bulunmaktadır. Sosyal medya, kullanıcıların ağ teknolojileri kullanarak etkileşimini sağlayan araç, hizmet ve uygulamaların bütünüdür. Bireylerin internette birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımlar sosyal medyayı oluşturur. Sosyal medya, insanların iletişimini, etkileşimini, işbirliğini, çalışmasını ve hatta öğrenme sürecini bile yeniden şekillendirmiştir. Sosyal ağ siteleri, esnek ve kullanıcı dostu olması sebebi ile diğer öğretim yönetim sistemlerine göre daha kolay kullanılabilir. Birçok öğrencinin basit adımları takip ederek bir topluluğu oluşturması, kendi aralarında paylaşımların gerçekleşmesi, iletişim ve dönüt açısından oldukça kolaylıklar sağlamaktadır. Bu özelliklerin yanı sıra, harmanlanmış öğrenim deneyimlerini zenginleştirilmesi, öğrencilerin öğrenme sürecini desteklemesi, öğretmenin öğretim ve değerlendirme sürecine destek olması gibi özelliklerden dolayı kurumlara da yarar sağlamaktadır. Eğitimde sosyal medyanın önemini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada; eğitim, sosyal medya ve eğitim-sosyal medya ilişkisi ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Sosyal Medya, Sosyal Medya Araçları.

Abstract:

Through the end of the 20th century, with the emerging of internet, the developments in information technologies led to many changes in the ways communication and daily life. In human interaction, face to face communication gave way to the communication with technological devices. Social media takes place in the centre of this virtual platform. Social media represents all the applications, services and means that enables the users to communicate by using

* Bu çalışma, “1. Niğde Uluslararası Dil, Kültür ve Tarih Sempozyumu”nda sunulan bildirinin düzenlenmiş ve genişletilmiş hâlidir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı - Niğde mfatih_39@hotmail.com

*** Doç. Dr., Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü - Niğde mtalas44@gmail.com

network technologies. The individuals' dialogues and sharings with each other form the social media. Social media reformed people's communication, interaction, collaboration, studies an even learning process. Because it is flexible and user-friendly than other instructional management systems, social networking sites can be used more easily. By following these simple steps to create a community and the realization of shares among themselves provide a very convenience for the students in terms of communication and feedback. In addition to these features, social networking sites are also beneficial for the institutions due to the features such as enrichment of blended learning experiences and supporting students' learning process and teachers' training and evaluation process. This study aims to reveal the importance of social media in education; education, social media and relationship between education and social media are discussed.

Key words: Education, Social Media, Social Media Tools.

GİRİŞ

Bilgi ve teknoloji çağı olarak isimlendirilen yirmi birinci yüzyılda, bilişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler, kişilerarası etkileşimi ve sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamı yeniden biçimlendirmektedir. Yeni iletişim teknolojileri, insanlara, duygu ve düşüncelerini paylaşacakları fırsatları ortaya koyan bir medya imkânı sunmaktadır. Sosyal medya olarak isimlendirilen bu ortam, günümüzde hızla yükselen bir etki alanına sahiptir. Bu yönüyle, aynı zamanda toplumda yükselen değerler arasında yerini hızla almaktadır.

Sosyal medya, sürekli güncellenebilmesi, kolay erişilebilir olması bakımından en ideal ortam olarak kendini göstermektedir. İnsanlar sosyal medyada düşüncelerini yazmakta, çeşitli fotoğraf ve videolar paylaşabilmektedir. Çok geniş bir araç yelpazesine sahip olan sosyal medya, öğrenme ve öğretim deneyimlerini zenginleştirmek için de etkili bir şekilde kullanılmaktadır.

Bunun yanında sosyal medya uygulamaları, eğitim süreçlerine kolaylıkla entegre edilebilmektedir. Eğitimde yeni koşulların geçerli olduğu yeni dönemin önemli materyalleri arasında yerini almayı başaran sosyal medyayı eğitim sosyolojisi açısından değerlendirmesi de önem arz etmektedir. Bu makalede, bu önemin bir gereği olarak sosyal medyayı eğitim açısından değerlendirmeyi tasarladık. Bu bağlamda, önce eğitim kavramını sosyolojik anlamda analiz etmek gereği duyulmuştur.

1. EĞİTİM

İnsanların yaşamında kalıcı davranış değişikliği yaratmayı amaçlayan toplumsal bir kurum olan eğitim (Ulusoy vd., 2004, s. 137-138), sosyolojik anlamda, toplumlarda varlığını sürdüren insanların yetiştirilmesini temin

etmekle görevli olan bir sistemdir. Toplum, eğer, kendi ihtiyacı doğrultusunda insan gücü yetiştirmeyi başaramazsa varlığını sürdürebilmek açısından sıkıntı yaşayabilecek durumda olacaktır. Sosyolojik anlamda eğitimin önemi burada ortaya çıkmaktadır.

Var olan yetişkin insanların hayata henüz hazır olmayanları hayata her açıdan hazırladıkları bir sürece verilen ad olan eğitimi farklı bilimsel anlayışlara göre tanımlamak gerekmektedir (Köten, 2014, s. 12-14). Çalışmanın bu aşamasında eğitimi tanımlamak gerekmektedir.

1.1. Eğitim Kavramı

Eğitim ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımların bazılarında eğitimin genel ve kapsamlı anlamı, bazılarında ise daha çok belli bir plan ya da program uygulanarak gerçekleşen anlamı öne çıkarılmıştır. Eğitimin genel ve kapsamlı tanımlarından başlıcaları şunlardır (Demirel ve Ün, 1987):

- Eğitim, genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir.
- Eğitim, geniş anlamda bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir.
- Eğitim, kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür.
- Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan yetenek, yöneliş ve diğer davranış örüntülerini kazandığı süreçler toplamıdır.
- Eğitim, seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin, özellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir.
- Eğitim yetişkin nesillerce hayata henüz hazır olmayanları hayata hazırlama sürecine verilen addır. Durkheim'ın bu yaklaşımı eğitimin sosyalleşme boyutuna atıfta bulunan bir özelliğe sahiptir (Ergün, 1987, s. 4-5).
- Herhangi bir toplumda eğitimin gelişebilmesi, dört farklı boyutlu faktörün katkısına bağlı olmaktadır. Bunlar insanların bedensel güçleri ve zekâ kapasitelerini ifade eden biyolojik faktörler, doğal koşullarını ortaya koyan fiziki çevre faktörleri, maddi varlıklarını ortaya koyan ekonomik faktörleri ve dünya ile etkileşimlerinde rol oynayan kültürel faktörler şeklinde ifade edilebilir. Gerçekten de bir insan ya da toplumun eğitim açısından gelişimi de bu faktörlerin oynadığı role bağlı olmaktadır (Arvasi, 1998, s. 34-65).
- Eğitim bireyi kültürlenmeye çalışan bir sistem olarak da tanımlanabilmektedir (Başaran, 1990, s. 13).

Yukarıda yapılan tanımlamalara bakıldığında, eğitimin çok farklı tanımları yapılabilmektedir. Hatta eğitimin tanımını yapanın niyetine göre bile değişebilecek bir özelliğe sahip olduğu anlaşılmaktadır (Çelikkaya, 2012, s. 7). Ancak yapılan eğitim tanımlarının ortak özellikleri; eğitimin bir süreç olduğu ve bu süreç sonunda insan davranışlarında değişme beklendiğidir.

Bütün bunların yanı sıra, eğitim toplum için ve birey için belirli amaç çerçevesinde gerçekleştirilmesi ve kısacası belirli bir felsefeye göre dizeyin edilmesi mecburiyeti bulunmaktadır. Hem bireyin hayatında hem de toplumun hayatında etkili olabilecek istikamet eğitimin sahip olacağı felsefe ile şekillenme imkânına sahip olacaktır (Biçer, 2014, s. 320-321). Bir bakıma hem toplumsal hem de bireysel yarar eğitimde temel amaç olarak öne çıkmak durumunda olmalıdır.

Eğitimden beklenen fayda, genel olarak bireylerin özelliklerine ve becerilerine ve toplumun beklentilerine göre değişim arz etse de, temelde, eğitim insanların yeteneklerini, becerilerini, hünelerini, bilgilerini, değerlerini geliştirmek ve değiştirmek amacıyla donatılmış olmaktadır (Erjem, 2013, s. 342-343). Bu durum bir bakıma eğitimin toplumda ve bireyde kalıcı davranış değişiklikleri yaratılmasını amaçlayan toplumsal bir sistem ve süreç olduğunu bize takdim etmektedir.

Eğitimi farklı bilim insanları farklı biçimlendirmelere tabi tutmaktadır. Ama genel kabul görmüş sınıflandırmalar formel ve informal ve yaygın ve örgün şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Biz öncelikle formel ve informal sınıflandırmasını izah etmek durumunda olacağız.

1.2. Eğitim Türleri

1.2.1. İnfomal Eğitim

İnfomal eğitim, belli bir plan ve program uygulanmadan, yaşam içinde kendiliğinden gerçekleşen eğitimidir. Kişi, karşılaştığı durum ve içinde bulunduğu grubun üyeleriyle etkileşimde buldukça farkında olmadan yeni şeyler öğrenir. Bu tür öğrenmeler ailede, sokakta, iş yerinde, televizyon önünde, okulda, kısacası yaşam içinde kendiliğinden oluşur (Demirel ve Ün, 1987).

İnfomal eğitimin başlıca özellikleri (Sakin, 2011, s. 20):

- Doğal ortamda kendiliğinden oluşur.
- Kazanılan beceriler kişiden kişiye değişiklikler gösterebilir.
- Nerede ve ne zaman yapılacağı önceden belirlenmemiştir.
- Belli bir plana bağlı olmadan gelişigüzel gerçekleşen öğrenmelerdir.
- Zaman yönünden geniş kapsamlıdır, yaşam boyu devam eder.

İnformal eğitim sürecinde iki önemli öğrenme yolu vardır. Bunlar; gözlem ve taklittir. Bu süreçte insanlar istenmeyen ve zararlı alışkanlıkları da edinebilirler. Toplumlar büyüdükçe ve geliştikçe informal eğitim süreci insanların yetişmesinde yeterli olmamış ve formal eğitim uygulanmaya başlanmıştır (Demirel ve Ün, 1987).

1.2.2. Formal Eğitim

Formal eğitim, bir plan ya da program uygulanarak gerçekleştirilen eğitimidir. Formal eğitim; amaçlıdır, önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır, öğretim yoluyla gerçekleştirilir. Eğitim süreci öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve izlenir. Eğitim başlangıcından bitişine kadar özel bir çevre içinde kontrollü olarak yürütülür. Sürecin belli aşamalarında ve sonunda değerlendirme işlemi yer alır (Demirel ve Ün, 1987).

Formal eğitimin başlıca özellikleri (Sakin, 2011, s. 16):

- Planlı ve programlıdır, varılmak istenen hedefler bellidir.
- Eğitimin amaçları profesyonel kişiler tarafından gerçekleştirilir.
- Olumlu ve istendik davranışların kazandırılması esastır.
- Belirli bir mekân ve ortamda eğitim gerçekleştirilir.
- Profesyonelce hazırlanmış eğitim araç-gereçleri kullanılır.
- Süreçte ve sonunda değerlendirme yapılır.

Formal eğitim; örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki grupta incelenir.

1.2.2.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim, kişilerin iş ve meslek kollarında çalışmaya başlamadan önce okul ya da okul niteliği taşıyan yerlerde genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli yasalara göre düzenlenen eğitimidir.

Örgün eğitim, okul öncesi eğitimden başlayıp üniversitenin sonuna kadar yapılan eğitim sürecini kapsamaktadır. Bu eğitim, belirli yıllara ayrılmakta ve bu dönemleri başarıyla bitiren öğrencilere bir diploma ya da akademik bir derece verilmektedir (Demirel ve Ün, 1987, s. 38).

1.2.2.2. Yaygın Eğitim

Yaygın eğitim, örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış durumda olanlara, gittikleri okullardan erken ayrılanlara ya da örgün eğitim kurumlarında okumakta olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitimidir (Sakin, 2011, s. 18).

Yaygın eğitimde belli bir yaş sınırı yoktur. Her yaş grubu yaygın eğitim faaliyetleri düzenlenebilir. Halk eğitim merkezlerinin açtığı kurslar, hizmet içi eğitim kursları, özel dershaneler, özel eğitim kursları yaygın eğitime örnek verilebilir.

1.3. Sistem Olarak Eğitim

1.3.1. Açık Sistem

Açık sistem; girdi, işlem, çıktı ve dönüştürme oluşturan ve en az bir hedefi gerçekleştirmek üzere düzenlenip uygulamaya konan ve her uygulama sonucuna göre yeniden düzenlenen canlı bir örüntüdür (Sakin, 2011, s. 20).

• Girdi: Sistemin hedefini gerçekleştirmek için dışarıdan alınan ve gerekli olan her türlü malzemeye denir. Eğitim sisteminin girdileri (Sakin, 2011, s. 20);

- Öğrenci sayısı, yaşı, cinsiyeti
- Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi
- Yatırım
- Araç-gereç ve donanım
- Yiyecek, içecek, giyim, enerji
- Yeni bilgi
- Okula yeni alınan ya da atanmış yönetici, öğretmen ve hizmetliler

• İşlem: İşlemler girdilerin hedefler doğrultusunda, uygun ve etkili fiziksel, zihinsel ve işlemsel süreçlerin kullanılarak biçimlendirildiği bölümdür. Bir eğitim sisteminde, öğrencileri istendik davranışlarla donatmak için her türlü etkinlik, işlemler kapsamında gerçekleştirilir. Eğitim sisteminin işlemleri (Sakin, 2011, s. 21);

- Ünite sırası ve niteliği
- Pekiştirme, dönüt, düzeltme ve ipucu
- Araç-gereçler ve öğrenme öğretme stratejisi, yöntem ve teknikleri
- Zihinsel süreçler
- Öğretmen
- Öğretme ortamının fiziksel koşulları
- Zaman
- Biçimlendirmeye ve yetiştirmeye dönük değerlendirme

• Çıktı: Sistemin hedeflerinin ne derece gerçekleştiğini belirlemek için yapılan her türlü etkinliği kapsar. Çıktılar, ölçme ve değerlendirme sonucu belirlenir. Eğitim sisteminin çıktıları (Sakin, 2011, s. 21);

- Öğrenci sayısı, onun yaşı ve cinsiyeti
- Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel kazanımları
- Beklenmedik, istendik ve istenmedik davranışlar
- Okulda yapılıp ortaya konulan ürünlerden elde edilen kazanç
- Yeni deneyim

• Dönüt: Sisteme her işlemin sonunda bilgi vermek, yani sonuçları gerekli yer ve zamanda sisteme ulaştırmaktır. Sistemin içindeki her tür değişimi, işleyen ya da işlemeyen öğeleri sisteme bildirerek gerekli düzenlemelerin yapılmasını, sistemin yeniden tutarlı bir biçimde işlemesini sağlar. Dönüt, sistemin kendi kendini düzenlemesini sağlar (Sakin, 2011, s. 21).

1.3.2. Yarı Açık Sistem

Bu sistem girdi, işlem ve çıktılardan oluşur. Sistemin yeterli ve düzenli bir dönütü yoktur. Dönüt olmadığı için yapılacak düzeltme, yenileme çalışmaları gelişigüzel gerçekleşmektedir. Hedeflere ne derece ulaşıldığı konusunda sağlıklı bilgiler edinilemez (Sakin, 2011, s. 21) .

1.3.3. Kapalı Sistem

Yeterli girdisi, ya da çıktısı yoktur. Girdi çıktılardan birinin bulunmamasının ya da yeterli olmamasının sonucu olarak dönüt de kapalı sistemlerde yoktur (Sakin, 2011, s. 21).

1.4. Eğitimin Temel İşlevleri

1.4.1. Eğitimin Açık İşlevleri

Bireyi sosyalleştiren toplumdur. Toplum bunu eğitim sayesinde gerçekleştirir. Çocuğu ilk olarak eğiten kurum ailedir. Onu sosyalleştirip toplum hayatına hazırlayan ikinci önemli toplumsal kurum okuldur. Kültürü ise, çocuğu sosyalleştiren üçüncü unsur olarak görebiliriz. Bu şekli ile eğitimin işlevlerini (Demirel ve Ün, 1987);

- Toplumsal sosyalleşmeyi sağlama,
- Kültürel mirası aktarma, zenginleştirme,
- Siyasal işlev,
- Ekonomik işlev,
- Toplumu dönüştürme,

➤ Bireye yardım şeklinde sıralamak mümkündür.

1.4.2. Eğitimin Gizli İşlevleri

İnsan toplumsal bir varlıktır. Diğer insanlarla bir arada yaşamak istek ve ihtiyacı içindedir. İnsanların bir arada yaşamaları, onların amaçları, ihtiyaçları, istekleri, beklentileri kısaca her türlü menfaatleri gereğidir. İnsanlar arasındaki sosyal ilişkiler ne kadar düzenli ve ilkeli olursa bireylerin yaşamları da o denli kolay olmaktadır. Bu iletişim, etkileşim ve paylaşım döngüsü toplum yaşadığı sürece devam etmektedir. Eğitimin gizli işlevlerini (Demirel ve Ün, 1987);

- Toplumsal siyasal bütünleşmeyi sağlama,
- Eş seçme,
- Bireyin çevresini genişletme ve statü kazandırma,
- Erken yaşta çocuk çalıştırmayı engelleme şeklinde sıralamak mümkündür.

2. SOSYAL MEDYA

2.1. Sosyal Medya Kavramı

Terim olarak sosyal medya, kullanıcıların ağ teknolojileri kullanarak etkileşimini sağlayan araç, hizmet ve uygulamaların bütünü temsil etmektedir (Boyd, 2008, s. 92).

Bireylerin internette birbirleriyle yaptığı diyaloglar ve paylaşımlar sosyal medyayı oluşturur. Sosyal ağlar, bloglar, mikro bloglar, anlık mesajlaşma programları, sohbet siteleri, forumlar gibi insanların birbiriyle içerik ve bilgi paylaşmasını sağlayan internet siteleri ve uygulamalar sayesinde internet kullanıcıları aradıkları ve ilgilendikleri içeriklere ulaşma fırsatına erişmektedir. İlk bakışta bireyler veya küçük gruplar arasında gerçekleşen diyaloglar gibi görünse de paylaşılan bilgi veya içerikle ilgilenen kişi sayısı oldukça hızlı ve fazla şekilde artmaktadır.

Tam olarak sosyal medya ağını tanımlamak zordur. Çoğu benzer özellikler içeren siteleri sosyal medya ağıdır veya değildir diye tanımlamak kolay bir görev değildir. Pek çok sosyal medya kurallarına sahip ağlar ve istisna ağlar ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde sosyal medya ağlarının birçok özelliğine sahip ama genellikle sosyal medya ağı olarak kabul edilmeyen siteler de ortaya çıkmaktadır. Sosyal medya ağlarının titiz bir tanımını yapmak yerine sahip oldukları ve diğer sitelerden ayırt edici özelliklerini sıralamak daha iyi olacaktır (Klieber, 2009, s. 8).

Kristina Lerman'a göre sosyal medya sitelerinin dört ortak özelliği vardır (Lerman, 2007, s. 16). Bunlar:

1. Kullanıcılar çeşitli medya türlerinde içerik oluşturabilir veya içeriklere katkıda bulunabilirler.

2. Kullanıcılar içerikleri etiketleyebilirler.

3. Kullanıcılar içeriği ya aktif oylama ya da pasif kullanımla değerlendirebilirler.

4. Kullanıcılar diğer kullanıcılar ile kişi ve arkadaşlar gibi ortak ilgi alanları tanımlayarak sosyal medya ağları oluşturabilirler.

Erdem R. Erkul'a göre bir uygulamanın ya da web sitesinin bu tanıma uygun olması için şu özelliklere sahip olması gerekir (Erkul, 2009, s. 96).

- Yayıncıdan bağımsız kullanıcıları olması
- Kullanıcı kaynaklı içerik olması
- Kullanıcılar arasında etkileşim olması
- Zaman ve mekân sınırlaması olmaması

2.2. Sosyal Medyanın Özellikleri

Sosyal medyada aynen gerçek hayatta olduğu gibi konuşmalar, ilişkiler, karşılıklı alıp vermeler, paylaşılmış düşünceler ve genel ilgi çeken şeylerde yerleşip kökleşmiştir. Günümüzde sosyal medya, yöneticilerden danışmanlara, internet liderlerinden reklamcılara, eğitimcilerden gazetecilere kadar geniş bir kitlenin, fikir alışveriş yaptığı bir ortamı sunmaktadır. Sosyal medya çok basitçe interneti kullanarak kişiler arası konuşma ve iletişime olanak sağlayan bir ortamdır. Bu yeni medya insanlara kendi düşüncelerini, bilgilerini, tecrübelerini küresel ortamda yayınlamaları için fırsat sunmaktadır. Çoğu durumlarda bu kişilerin sesi, çok ünlü ve bilinen gazeteciler ve uzmanlar kadar etkili olmaktadır (Breakenridge, 2009, s. 15).

Sosyal medyanın özellikleri (Zafarmand, 2010, s. 10);

➤ Katılım: Sosyal medya, bu medya ile ilgilenen insanların katılımı teşvik ederek, izleyici, dinleyici ve medya arasındaki mesafeyi ortadan kaldırmaktadır.

➤ Açıklık: Sosyal medya servislerinin çoğu katılıma ve geri beslemeye açıktır. Bu servisler oy vermek, yorum yapmak ve enformasyon paylaşmasını özendirir.

➤ Karşılıklı Konuşma: Geleneksel medyada içerik seyircilere, dinleyicilere veya okuyuculara yönelik olarak tek yönlü verilirken, sosyal medya geri beslemeyi ve yorumları içerdiğinden iki yönlü iletişim olarak görünmektedir.

➤ Topluluk: Sosyal medya ortamında toplulukları oluşturan kişiler etkili bir şekilde birbirleri ile ilişkiler kurmaktadır. Onlar, ilgilerini çeken

ortak fotoğrafları, siyasi konuları veya favori TV şovlarını bu topluluklarda birbirleri ile paylaşmaktadırlar.

➤ **Bağlantısallık:** Sosyal medya biçimlerinin çoğunun gelişmesinin nedeni başka web sitelerine, kaynaklara ve kişilere bağlı olmalarıdır. Sosyal medya, teknolojiden daha çok sosyoloji ile ilgilidir.

➤ **Medyada İçerik Oluşturma:** Günümüzde medyada içerik oluşturmak sadece gazeteciler, muhabirler, büyük ve küçük özel ve kamu organizasyonlar ile sınırlı olmamakla birlikte orta derecede bilgisayar bilgisi olan herkes kendi düşüncesini, tecrübesini, fotoğrafını, videosunu ve ürettiği her şeyi yayımlayıp, başkaları ile paylaşabilmektedir.

➤ **Yeni Etkileyenler Tabakası Oluşturma:** Medyanın demokratikleşmesi ile birlikte sosyal medya kullanıcıları yeni etkileyenler tabakası olarak bilinmektedir. Bu yeni tabaka, profesyoneller ve geleneksel gazetecilerin varlığını da tamamlamaktadırlar. Böylece sosyal medya kullanıcıları gazeteciler ile aynı derecede ve hatta bazen onlardan daha fazla güvenilir ve önemli kişiler olarak görülmektedir.

2.3. Sosyal Medya Araç ve Ortamları

Günümüzde medyanın ve medya faaliyetlerinin vazgeçilmez parçası haline gelen sosyal medyanın araçları şu şekilde gruplanabilir (Akar, 2010, s. 43):

- Bloglar
- Mikrobloglar
- Wikiler
- Sosyal İşaretleme
- Sosyal Ağlar
- Medya Paylaşım Siteleri
- Sanal Dünyalar

Bloglar

Kullanıcı için herhangi bir teknik bilgi gerektirmeden, kullanıcısının istediği şeyi, istediği şekilde yazan insanların oluşturdukları, günlüğe benzeyen web siteleridir. Blogları oluşturmak ve blogları güncellemek kolay olduğu için internet kullanıcılarının herhangi bir program diline ya da üstün bir teknik ayrıntıları bilmesine gerek duyulmamaktadır. Bloglar, sahiplerinin hem yazılı hem görsel üretimlerini internet ortamında tüm dünyaya ulaştırmalarına olanak sağlamaktadır (Aslan, 2011, s. 16).

Mikrobloglar

Yeni bir kavram olan mikroblog, kişiye hayatı hakkında kısa güncellemeler yapma fırsatı veren yeni bir blog türüdür. İnsana hayatı hakkında yeni haberler verip bu haberleri arkadaşlarıyla ve meraklılarıyla paylaşma imkânı sunan bu blog türü kısa mesaj, anlık mesajlaşma, e-posta gibi araçlarla mümkün olabilir. Mikroblog sitelerinin en ünlüsü olan Twitter, her geçen gün artan kullanıcı sayısı ile daha da büyümektedir (Aslan, 2011, s. 19).

Wikiler

Wiki, kullanıcıların yeni sayfa oluşturmasına, sayfalarda düzenlemeler yapmasına ve bu sayfaları birbirine bağlamasına olanak sağlayan bir yazılımdır. Wiki, kolektif ve işbirliğine dayalı bir iletişim ortamını ifade etmektedir. Son derece dinamik bir görünüme sahip olan wikiler, sanal ortamdaki karşılaşmaların ve görüş alış-verişlerinin yoğun bir şekilde yaşandığı ortamlar olmakla birlikte, belli ve değişmez bir mimari yapıdan yoksundurlar. Wikipedia, bu wikilerden en çok bilinenidir (Aslan, 2011, s. 22).

Sosyal İşaretleme

Sosyal işaretleme insanların internet ortamında işaretleme yapabildiği web tabanlı bir hizmettir. Sosyal işaretleme sayesinde kullanıcılar yararlı buldukları internet kaynaklarını herkesin görebildiği bir web sitesinde paylaşabilir, bu siteleri kendi kelimeleriyle etiketleyerek sınıflandırmalar yapabilirler (Bothma vd., 2009, s. 187).

Sosyal işaretleme siteleri, internette arama yapan kullanıcılara kolaylık sağlaması açısından önemlidir. Belli bir konuda araştırma yapan insanların her şeyi bir arada bulması günümüzde oldukça karmaşıklaşan internet ortamına biraz olsun açıklık getirmektedir.

Sosyal Ağlar

Bireyler arasında kişisel ya da profesyonel ilişkilerin oluşturduğu ağ olarak adlandırılabilir olan sosyal ağlar günlük yaşam tarzının önemli bir parçası haline gelmiş ve gittikçe önem kazanmaya başlamıştır. Kullanıcılar, sosyal ağlar üzerinden yeni iletişim ortamlarının sunduğu tüm özelliklerden yararlanmakta, sürekli paylaşım sağlamaktadırlar.

Sosyal ağlar bir iletişim kanalı aracılığıyla bir araya gelen grupların en son örneklerinden biridir. Aslında bu şekilde bir araya gelen insanların oluşturduğu ortam herkesin birbirini tanıdığı park, kafe gibi yerlere benzemektedir. Kamusal alanın sosyal hayattaki önemi çok büyüktür (Boyd, 2007, s. 5). Sosyal ağ sitelerinin bu derece ilgi görmesinin en önemli sebeplerinden biri de budur. En önemlileri Facebook, MySpace, LinkedIn

gibi web siteleri olan sosyal ağlar çoğalarak ve büyüyerek hayatımızın bir parçası olmaya devam edecektir.

Medya Paylaşım Siteleri

Medya paylaşımı sosyal medya siteleri ve dijital topluluklar aracılığıyla giderek büyüyen bir platformda görüntüler, uygulamalar, videolar, ses dosyaları, oyunlar ve her türlü yeni medyayı paylaşma, yükleme ve yorumlama aktivitelerinin tümüdür. Web sitelerinde veya bloglarda belirlenen bir hedef kitleye e-mail gönderme, anlık mesajlaşma, mesajlaşma, gönderi ve link paylaşma gibi aktiviteleri içeren interaktif bir süreçtir. Paylaşılan içeriğe genellikle sosyal yorumlar eşlik eder. Medya paylaşımı gönderici ve alıcının katılımını gerektiren iki yönlü bir iletişimdir.

Medya paylaşım siteleri inanılmaz derecede popülerdir. Flickr ve Picasa gibi siteler üye topluluğuna resimlerini yüklemeyi, paylaşmayı, onlara yorum yapmayı ve tartışmayı olanaklı kılmaktadır. Youtube ve benzeri sitelerse aynı şeyi video içeriği için yapmaktadır. Diğer sosyal medya siteleri alternatif medya türlerine ev sahipliği yapmaktadır. Örneğin Slideshare insanların slaytlarını yüklemesine, paylaşmasına ve tartışmaya imkân vermektedir (Akar, 2006, s. 92).

Sanal Dünyalar

Sanal dünya; gerçek hayatı taklit etmek, gerçek dünyanın en önemli yönlerini canlandırmak için tasarlanmış üç boyutlu bir bilgisayar ortamıdır. Sanal dünyalar gerçek dünyaya benzer olabilir. Detaylı kasaba ve şehirler, yollar ve nehirler, mağazalar ve müzeler sanal dünyalarda karşılaşılabilecek özelliklerdir (Waters ve Lester, 2010, s. 190). Bazı sanal dünyaların hikâyesi fantastik olsa da her sanal dünya gerçek hayattan öğeler barındırmak zorundadır.

Sanal dünyalar sosyal medya kavramının bir parçasıdır çünkü sosyal ağlar bu tip ortamlarda çok önemlidir. Ayrıca bu bilgisayar ortamının kullanıcıları sosyal medya için önemli birçok içerik oluşturur: Eğitsel konular, sanal dünya oyunları, bloglar vb. (Waters & Lester, 2010, s. 190). Oluşturulan bu içerik sanal dünyanın önemli bir parçasıdır ve büyük bir yatırım gerektirir. Bu da sanal dünyaların ekonomik boyutunun anlaşılabilmesi için önemlidir.

2.4. Sosyal Medyanın Avantajları ve Dezavantajları

Sosyal medya internet kullanıcıları için sınırsız fırsatlar sunduğu gibi bazı durumlarda da istenmeyen sonuçlara sebebiyet verebilmektedir. Burada sosyal medyanın avantajları ve dezavantajları değerlendirilecektir.

2.4.1. Sosyal Medyanın Avantajları

➤ Sosyal medya hızlı ve günceldir. Kullanıcılar kendilerine ait içerikleri anında yayımlayabilmekte, tüm dünya ile aynı anda paylaşabilmektedir.

➤ Sosyal medya ucuzdur. Geleneksel medyada milyon dolarları bulan yatırım bedelleri sosyal medyada yerini küçük rakamlara bırakabilmektedir. Facebook, Twitter ve benzeri ağlarda hesap oluşturmanın hiçbir maliyeti yoktur.

➤ Sosyal medya güvenilirdir.

➤ Sosyal medya iki yönlü ilişki ve konuşma fırsatı sunmaktadır.

➤ Sosyal medya paylaşımlara imkân sağlamaktadır. İnsanlar sosyal medya yoluyla ilgilerini çeken düşünceler, görüntüler ve ses dosyalarını diğer kullanıcılarla paylaşmaktadırlar.

➤ Sosyal medya internet kullanıcılarını sadece enformasyon tüketen kişiler olmaktan çıkarıp, aynı anda hem enformasyon üreten, hem enformasyon tüketen kişiler olarak değiştirmektedir.

➤ Sosyal medya internet kullanıcılarına istedikleri içerikleri seçme imkânı sağlamaktadır.

➤ Sosyal medya ünlü kişilerin, siyasetçilerin ve çeşitli firmaların, şirketlerin, kamu organizasyonlarının kendi kitlesi ile vasitasız ilişkiler kurmalarına fırsat sunmakta ve böylece onların her sorusuna, eleştirisine gerektiği zaman çok hızlı ve rahatlıkla cevap verme imkânı sunmaktadır.

2.4.2. Sosyal Medyanın Dezavantajları

➤ Sosyal medya, medyaya çok hızlı yayılım fırsatı sunmaktadır. Olumsuz haberler veya olaylar bu medya yoluyla çok hızlı bir şekilde yayılabilmektedir.

➤ Sosyal medyada faaliyet yürütmek yoğun çalışmalar gerektirmektedir. Bu çalışmalarda herhangi bir aksaklık çok kötü sonuçlara neden olabilmektedir.

➤ Sosyal medya yoluyla çeşitli konularda binlerce kişi tarafından içerikler üretilmektedir. İçeriklerle ilgili iyi ve uygun filtreler bulunmadığı takdirde, özel bir konuda bilgi sahibi olmak isteyen insanlar internet ortamında aşırı bilgiyle karşılaşarak hangi kaynaktan ve hangi bilgiden yararlanmaları hakkında sorunlar yaşamaktadırlar.

➤ İnternet bağlantısı, bilgisayar veya gelişmiş cep telefonlarının bulunduğu her ortamda sosyal medya faaliyetlerinin yapılması mümkündür.

Bu özellik bir avantaj sayılsa bile çalışmaya çok odaklı olan kişilerin iş ve yaşam dengesini bozduğu için dezavantaj olabilmektedir.

3. EĞİTİM - SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ

Kişilerin işbirliği ve öğrenme üzerine odaklanan teknolojilerin hızla yayılması ve sayılarının artması söz konusudur. Her zaman her yerden erişilen ve yüksek bağlanabilirlikli bir ortamda; eğitimin kapsamını, öğrencileri aktif olarak katıldıkları ve içeriği birlikte ürettikleri sosyal bir süreç olarak genişletmek gerekir (McLoughlin & Lee, 2007, s. 95).

Blog, wiki, podcast gibi sosyal medya araçlarının kullanıcı katılımı ve etkileşimleri ile yönetildiğinden, sosyal ve aktif öğrenme için gerekli bilgi paylaşımı ve işbirliğini oldukça iyi desteklediği ileri sürülmüştür (Ajjan ve Hartshorne, 2008, s. 78).

Eğitim-öğretim ortamlarında sosyal ağların uygulamaya geçirilmesinin; öğrenciler ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlayacağı, bunun yanında birbirlerini tanıma olanaklarının artacağı söylenebilir.

Facebook ve Youtube gibi uygulamalar her ne kadar öğrenciler için daha çok kendi kişisel ve sosyal etkinlikleri için bir anlam taşısa da, bu uygulamaların geri bildirim alma ve sosyal öğrenme bağlamına olan uygunluğu ile birçok kurumsal eğitim teknoloji niteliğini barındırdığı ve bu yüzden eğitimciler açısından öğrenme ve öğretim ile olan bu ilişkilerinin dikkat çekmeye başladığı ifade edilebilir. Bununla birlikte sosyal ağların öğrencileri pasif tüketici olmaktan çıkarak daha iyi motive edecek şekilde, eğitim sisteminde radikal bir değişime öncülük edeceği ileri sürülmüştür.

Sosyal medya araçları ve bu araçların kapsamındaki sosyal ağların pedagojik araçlar olarak düşünülebileceği ifade edilmiş ve eğitsel bağlamda bu araçların sağlayabileceği olası yararlar şöyle sıralanmıştır (McLoughlin & Lee, 2008, s. 69):

- Sosyal destek ve bağlanabilirlik: MySpace, Facebook ve Friendster gibi uygulamalar bireylerin ağlar oluşturmasını desteklemekte, ayrıca bu ağlar arasında bağ kurmalarını sağlamaktadır. Bu ortamlarda bireyler bir yandan dijital yeterliliklerini artırırken diğer yandan informal öğrenme, kendini ifade etme ve kimlik arayışı gibi eylemlerin içindedirler.

- İşbirlikli bilgi keşfi ve paylaşımı: Birçok uygulama ile veri paylaşımı oldukça kolay bir hale gelmektedir. Böylelikle benzer ilgilere sahip bireyler birbirlerinden öğrenebilmekte ve ortamda sürekli gelişen web tabanlı bilgi kaynaklarına katkıda bulunabilmektedirler.

- İçerik oluşturma: Sosyal medya ortamlarında bireyler bir yanda bilginin üreticisi diğer yandan tüketicisi rolü oynarlar. Herkes kendi

ihtiyaçlarına ya da diğerlerinin ihtiyaçlarına göre içerik oluşturabilir, organize edebilir, derleyebilir ve paylaşabilir.

• Bilgi ve enformasyon kümelemesi ve içerik modifikasyonu: Sosyal ağ uygulamalarının yapısındaki çeşitli özellikler ile üreticinin verdiği bilgidan çok tüketicinin istediği bilgiyi alması, yani içeriğin öğrenenin isteğine göre alınıp tüketilmesi söz konusu olmaktadır.

Bu uygulamalar uygun bir biçimde kullanıldığında, öğrencinin özerkliğini, aktifliğini, birbirlerine ve sürece bağlılığını arttırarak öğrenmenin kontrolünü öğrenciye vermekle birlikte hem gerçek hem de sanal toplulukları coğrafi, fiziksel, kurumsal sınırlılıklardan bağımsız hale getirir. Bunun için de öğrencilerin hem içeriği ve araçları hem de kendi öğrenme biçimlerini seçerek kişiselleştirmeleri, öğreticilerin ise öğrencilerin kullanacakları teknolojileri zorla belirleyerek onları esnek olmayan bir ortama sokmamaları gerekmektedir (McLoughlin & Lee, 2008, s. 56).

Her ne kadar eğitimciler öğretim sürecinde kullanmak üzere popüler, fonksiyonel ve ilgi çekici eğitim teknolojileri geliştirmede zorlansalar da, genç bireyler tamamen eğitsel amaç kaygısı taşımadan oluşturulmuş olan binlerce sosyal ağ sitelerine üye olmakta, bloglar oluşturup, yazmakta, fotoğraflarını paylaşmakta, üç boyutlu dünyalara katılmakta ve tüm bunların dışında çevrimiçi mesajlaşma sistemlerini kullanarak sosyal topluluklar oluşturmaktadırlar. Bu yüzden, eğitimcilerin etkili araç ve ortam arayışlarında zaten birçok fonksiyonu ile uygun olan ve öğrencilerin ilgisini çekmiş olan sosyal medya ortamlarının eğitimciler tarafından da kullanılması önemlidir. Albion (2007), yeni teknolojiler hızla geliştikçe ve yayıldıkça bu araçların eğitim bağlamında kullanımının önemi vurgularken eğitimcileri de bu gelişim sürecinin dışına bırakmanın söz konusu olmadığını ve özellikle öğretmen eğitiminde öğretmenlerin yetiştirilmesini zenginleştirme ve öğretmen adaylarını sınıflarında bu uygulamaları etkili kullanma fırsatlarını sağlamanın ve onları bu sürece hazırlamanın da ayrı önem taşıdığını ifade etmiştir.

3.1. Sosyal Medyanın Temelindeki Öğrenme Yaklaşımları

Teknolojik yenilikleri eğitim bağlamında kullanırken, yeninin özellikleri, fonksiyonları, olası yararları kadar hangi öğrenme/öğretme yaklaşımı ya da kuramı çerçevesinde kullanılabileceği de önemlidir. Çünkü hiçbir pedagojik yaklaşımla örtüşmeyen bir teknoloji ile öğretim yapmak mümkün değildir.

Sosyal ağ uygulamalarının eğitim bağlamındaki temelleri gerek doğası gerekse fonksiyonları ve barındırdığı öğeler nedeniyle farklı öğrenme yaklaşımlarına oturtulmuştur.

Ferdig (2007, s. 5) sosyal ağ uygulamalarının yapılandırmacı yaklaşımdaki birçok pedagojik noktayla yakından ilişkili olduğunu ifade etmiş ve bu araçların aktif öğrenme, sosyal öğrenme, uygulama ve öğrenme toplulukları gibi pedagojik yaklaşımları desteklediğini ileri sürmüştür.

Bartlett-Bragg (2006), ise sosyal ağları da içine alan yeni çıkan teknolojilerin informal öğrenme ve işbirlikli öğrenme için çok uygun ortamlar olduğunu ve ayrıca, bu alandaki kuramsal bakış açılarının genellikle sosyal öğrenme kuramı, yapılandırmacı öğrenme kuramı, durumlu öğrenme kuramı (uygulama toplulukları) ve eleştirel düşünme yaklaşımını kapsadığını ifade etmiştir.

Selwyn (2007) ve Albion (2007), sosyal ağların işbirlikli öğrenme için öğrencilerin yeni ağlara katılmasına olanak sağladığını ve bu ortamlarının doğası gereği informal öğrenmeler için uygun olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Pettenati ve Ranieri (2006) ise sosyal ağları informal öğrenmelerini desteklediğini ve çevrim içi işbirlikli öğrenme ortamlarında uygulama topluluklarının oluşumuna olanak sağladığını ifade etmiştir.

3.1.1. İnfomal Öğrenme Yaklaşımı

Yeni teknolojilerin var olan öğrenme ortamlarına entegre edilmesi öğrenme süreçlerinde ve sonuçlarında önemli değişikliklere sebep olmuştur. Sosyal ağların paylaşılan amaçlar ve ortak bir ağ kurmak için kişiler arasındaki informal etkileşimi desteklemekte olduğu ve bu etkileşimlerin internet nesli üzerindeki etkisinin çok büyük olup sadece onları meşgul tutmakla kalmayıp, düşünce biçimlerini şekillendirip, farkındalıklarını arttırarak, bilgilerini zenginleştirdiği de ileri sürülmektedir (Gillet vd., 2008).

Sosyal ağların eğitim alanında kullanıldığında formal eğitim amaçları ile ilgili etkileşimleri arttıracığı beklentisi olsa da, öğrencilerin bu uygulama kanallarını ayrıca eğitimlerinin informal tarafları için de kullanmakta olduğu ortaya koyulmuştur (Selwyn, 2007). Bu uygulamaların günümüzde oldukça doğal bir uygulama olarak hızla yayılmasının sebebi ise; günlük davranışlarımızı yansıtması, spontane ilişkiler içermesi, etkileşimlerin ve sohbetlerin günlük informal öğrenme uygulamalarını desteklemesi, bilginin oluşturularak iletilmesine katkıda bulunması olarak açıklanmıştır (Mejias, 2005).

3.1.2. Uygulama Toplulukları

Wenger (2006), uygulama topluluklarını “bireylerin ortak bir ilgi paylaştığı ve onları birbirine bağlayan ortak öğrenme süreçlerinin gerçekleştiği gruplar” olarak tanımlamıştır. Bu topluluklardaki öğrenmelerin kasıtlı ve amaçlı olmadığını, bireylerin bir araya geldiğindeki etkileşimleriyle tesadüfi olarak ortaya çıkabileceğini belirtmiştir.

Wenger (1998) uygulama topluluklarının herhangi bir ekip ya da gruptan farklı olduğunu çünkü görevden çok bilgi ve paylaşılan ilginin önemli olduğunu ve topluluğun kendine ait bir kimlik şekillendirdiğini belirtmiştir. Gray (2004, s. 20) ise yaptığı çalışma sonucunda çevrimiçi ortamlara katılımların informal öğrenmeler için sadece bir araç olmadığını aynı zamanda uygulama kimliği geliştirmede de önemli bir rol oynadığı ortaya koymuş, ayrıca bu ortamlara katılım motivasyonlarının ise yeni beceri ve uygulama öğrenme fırsatları, arkadaşlarla sosyal ve profesyonel bağ kurma ve uzaktaki bireylerle olan izolasyonun azaltılması olduğunu ileri sürmüştür.

Bu doğrultuda sosyal ağ ortamlarının oluşumunu çevreleyen faktörlerin, ortak ilgi ve ihtiyaçlar çerçevesinde, bilgi, kaynak ve deneyim paylaşımı için bir araya gelen ve yapılandırılmamış bir ortamda spontane gelişen bir süreç içeren uygulama topluluklarının bağlamına olan uygunluğu dile getirilebilir.

3.1.3. İşbirlikli Öğrenme

Öğrenme sürecinde öğrenenlerin merkeze gelmesi, içeriğin oluşturulmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde öğretici kadar öğrencilerin de anahtar roller üstlenmeye başlaması ve eğitimin artık okul ve sınıf dışına taşınarak, herkesin istediği yerden katılımı ile gerçekleşmesiyle kişiler arasında etkili iletişim ve etkileşimle birlikte işbirlikli bir şekilde çalışabilecekleri ortamlar geliştirmek önem kazanmıştır. Bu doğrultuda eğitimde etkileşim ve işbirliğinin önemle vurgulanması, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir katılımcı olarak girmesi, kişisel yansımaların ve eleştirel düşünmenin ön plana çıkması var olan iletim yapılarının ve kullanılan teknolojilerin gözden geçirilmesini de gerektirmiştir. Bu sebeple, teknolojideki hızlı gelişim ile eğitim ve öğretimde de gerek eğitimin iletim ortamı, iletim biçimi gerekse bireylerin iletişim şekilleri ve sürecin işleyişinde köklü değişiklikler meydana gelmiş ve sınıf, laboratuvar, okul, kampüs gibi bireylerin yüz yüze bir araya geldiği ortamlar, yerini iletişimin web araçları ile internet üzerinden sağlandığı çevrimiçi ortamlara bırakmıştır.

3.1.4. Topluluk Kimliği ve Topluluk Hissi

Topluluk oluşturma hissi bireyin sahip olduğu; ait olma, grubuna ve diğer grup üyelerine önem verme ve bir araya gelerek karşılanacak olan ortak gereksinim ve ilgilerin paylaşılması hissi olarak tanımlanmıştır.

Sosyal ağ uygulamalarının sanal dünyadaki arkadaşlarla video ve fotoğraf paylaşımına imkân vermesi; sosyal ağ sitelerinde bireylerin var olan arkadaşları ile etkileşim kurarak ve yeni ilişkiler oluşturarak çeşitli çoklu ortam öğeleri ile bireysel profillerini kişiselleştirmesi sonucu çevrim içi kimlikler oluşturulduğu ileri sürülmektedir (McLoughlin & Lee, 2007). Bu

ortamlarda bireyler pasif bir tüketici olmak yerine, kendi içeriklerini diğerleri ile paylaştıkları, bu içerikler üzerinde tartıştıkları, diğerleri hakkında görüş ve fikir belirterek ortaklaşa bir sonuca vardıkları bir ortamda sadece gözlemci rolünden çıkarak tamamen katılıma yönlendiren süreç içerisinde bir kültür grubu oluşturdukları ve kendi kimliklerini bu gruplarda ortaya koyarak içinde buldukları topluluğundan kimliğini şekillendirdikleri ifade edilmektedir.

3.1.5. Kişiselleştirilmiş Öğrenme Ortamları

Kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları, öğrenmenin kontrolünün ve yönetiminin kişinin kendisinde olduğu, bireyin kişisel öğrenme hedeflerini oluşturabildiği, hem içerik hem de sürecin yönlendirilebildiği ve öğrenme sürecinde diğerleri ile iletişim fırsatı sağlanabilen bir alan sunar.

Kişisel öğrenme ortamlarının arkasındaki pedagoji; öğrenenlerin kendi ilgi alanları ve yönergeleri doğrultusunda sürekli olarak arkadaşları ve toplulukları ile etkileşim içinde olarak araştırma yapma, üretme ve paylaşım sağlayan bir platform sunmasıdır.

Bu bağlamda sosyal ağlarla bireylere kendi profil alanlarını kişiselleştirebilme olanağı verilmesi, bireylerin sosyal ağ ortamlarında farklı türlerden içerikleri istedikleri kişilerle ya da gruplarla çeşitli araçlarla paylaşabilmeleri, kendi ilgi alanları doğrultusunda istedikleri topluluklara ya da ağlara katılarak tartışma ve bilgi alışverişi yapabilmeleri öğrenmenin kontrolünün tamamen bireyin kendisine aktarılacak kişisel bir öğrenme sağlandığı söylenebilir.

4. SONUÇ

Dünyada internet ve bilgisayar kullanıcılarının günden güne artması, internetin haber takibinden, alışveriş yapmaya iletişim kurmaktan, eğitime kadar gündelik yaşam uygulamalarına her anlamda yerleşmesi, yeni iletişim teknolojilerinin günümüzde kazandığı önemin en büyük göstergesidir.

Günümüzde zamansal ve mekânsal anlamda birçok zorluğu ortadan kaldıran internet ve ona bağlı olarak da sosyal medya ortamları, sosyalleşmenin önemli bir tamamlayıcı unsuru olarak ön plana çıkmaktadır. Günümüz toplumunun hızlı yaşanan kopuk ilişkileri içerisinde sosyal paylaşım ağları yardımıyla insanlar bir sosyal ilişki kurma ya da mevcut olan ilişkilerini sürdürme şansına sahip olabilmektedirler. Sosyal paylaşım ağları bireyleri, toplumun gittiği yönde sosyal olarak tamamlayan bir bileşen olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumu bu denli etkileyen sosyal ağlar bazı davranışlarımızı ve alışkanlıklarımızı değiştirmektedir. Birçok alanda olduğu gibi, sosyal ağ teknolojileri eğitim için de birçok olanağı içerisinde barındırmaktadır. Sosyal ağların birçok kullanım özelliği ve olanaklarının olması, öğretmenlerin

eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimi arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmaları ve geliştirmeleri konusunda destek olmaktadır.

Son olarak, bu gibi uygulamalar sayesinde insanlar arasındaki küresel bağlantıda yeni bir dönem başlamıştır. Bu sosyal medya ortamlarının kullanımları ve dijital okuryazarlık sayesinde düşünceler ve yenilikler, dünya üzerinde eskiden olmadığı kadar hızlı bir biçimde yayılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Ajjan, H., & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *Internet and Higher Education*, (11), p. 71-80.
- Akar, E. (2006). *Blogla Pazarlama*. İstanbul: Tiem Yayıncılık.
- Akar, E. (2010). *Sosyal Medya Pazarlaması: Sosyal Webde Pazarlama Stratejileri*. Ankara: Elif Yayınevi.
- Albion, P. (2007). *Web 2.0 in Teacher Education: Two Imperatives for Action*. Australia.
- Arvasi, S. A. (1998). *Eğitim Sosyolojisi*. İstanbul: Burak Yayınları.
- Aslan, P. (2011). *Halkla İlişkilerde Yeni Eğilimler: Sosyal Medya*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bartlett-Bragg, A. (2006). *Reflections on pedagogy: Reframing practice to foster informal learning with social software*. 10 Şubat 2008, <http://www.dream.sdu.dk/uploads/files/Anne%20Bartlett-Bragg.pdf>
- Başaran, İ. E. (1990). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Biçer, B. (2014) *Felsefe*. H. S. Erdem, (Ed.), İstanbul: Lisans Yayıncılık, s. 317-350.
- Bothma, T, Cosijn, E., Fourie, I., & Penzhorn, C. (2009). *Navigating Information Literacy: Your Information Society Survival Toolkit*. Cape Town.
- Boyd, D. (2007). Social Network Sites: Public, Private, or What? *Knowledge Tree*, (13), p. 5.
- Boyd, D. (2008). *American Teen Sociality in Networked Publics*. Unpublished Doktoral Thesis, University of Berkeley.
- Breakenridge, D. (2009). *New Media, New Tools, New Audiences*. New Jersey: FT Press.
- Çelikkaya, H. (2012). *Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi* (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Demirel, Ö. ve Ün, K. (1987). *Eğitim Terimleri*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Erjem, Y. (2013) *Sosyoloji* (2. Baskı). F. Merter, M. Talas, (Ed.). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Erkul, E. (2009). Sosyal Medya Araçlarının (Web 2.0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği. *Türkiye Bilişim Derneği Dergisi*, (116), 96-101.
- Ergün, M. (1987). *Eğitim ve Toplum*. Malatya: İnönü Üniversitesi Yayınları.

- Ferdig, R. (2007). Examining Social Software in Teacher Education. *Journal of Technology and Teacher Education*, (15), 5-10.
- Gillet, D., El Helou, S., Chiu Man, Y., & Salzman, C. (2008). *Turning Web 2.0 Social Software into Versatile Collaborative Learning Solutions*.
- Gray, B. (2004). Informal Learning in an Online Community of Practice. *Journal of Distance Education*, (19), 20-35.
- Klieber, P. (2009). *Document Classification Through Data Mining Social Media Networks*.
- Köten, E. (2014). Eğitim Sosyolojisinin Önemi. M. Türkkahraman, İ. Keskin, (Ed.), *Eğitim Sosyolojisi içinde* (12-25), İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Lerman, K. (2007). Social information processing in news aggregation. *IEEE Internet Computing*, (6), 6.
- McLoughlin, C., & Lee, M. J. W. (2008). *Social Software and Participatory Learning: Pedagogical Choices with Technology Affordances in the Web 2.0 Era*. Singapore.
- Pettenati, M., & Ranieri, M. (2006). *Informal learning theories and tools to support knowledge management in distributed CoPs*.
- Sakin, M. (2011). *Eğitim Bilimleri*. Bursa: Hipotez Yayınları.
- Selwyn, N. (2007). *Web 2.0 applications as alternative environments for informal learning - a critical review*.
- Ulusoy, A., Güngör, A., Köksal Akyol, A., Subaşı, G., Ünver, G. ve Koç, G. (2004). *Gelişim ve Öğrenme* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayınları.
- Waters, J., & Lester, J. (2010). *The Everything Guide to Social Media: All You Need to Know About Participating in Today's Most Popular Online Communities*. New Jersey: F+W Media.
- Wenger, E. (1998). *Communities of Practice: Learning as a Social System*.
- Wenger, E. (2006). *Communities of practice a brief introduction*. 23 Ağustos 2008, <http://www.vpit.ualberta.ca/cop/doc/wenger.doc>
- Zafarmand, N. (2010). *Halkla İlişkiler Alanında Yeni Mecra ve Uygulamaların Yeri ve Önemi: Sosyal Medya ve Pr2.0*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.